

INFORMATION AND TRAINING MEASURES FOR WORKERS' ORGANIZATIONS

BUDGET HEADING 04.03.03.02; VS / 2009 / 0188

I KNOW MY RIGHTS! - informing and raising awareness of workers' rights and trade union movement among young population

MLADI I SINDIKATI
istraživanje javnog mnijenja
prosinac 2009.

MLADI I SINDIKATI

studenii - prosinac 2009.

OBJAVA

Andreja Močnik Kožič
Voditelj projekta - RMPLUS+

Maribor, siječanj 2010.

1. OSNOVNI PODACI O ISTRAŽIVANJU

IZVOĐAČ

Podjetje za tržne raziskave in marketing, d. o. o. /Poduzeće za istraživanje tržišta i marketing/

Glavni trg 19a

2000 Maribor

Slovenija

NARUČITELJ

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije

Savez slobodnih sindikata Slovenije

Dalmatinova 4

1000 Ljubljana

Slovenija

Uz potporu Europske unije

Istraživanje smo proveli u okviru projekta »ZNAM SVOJA PRAVA! - Informiranje i osvješćivanje mladih o radničkim pravima i sindikalnom pokretu«.

U projektu sudjeluju sindikalne centrale iz Švedske, Finske, Hrvatske i Slovenije.

2. SAŽETA INTERPRETACIJA

Metoda

- Većina uzorka napravljena je pomoću CATI metode (računalno potpomognuto anketiranje u sjedištu poduzeća) – 414.
- Prikupljanje podataka vršila je skupina od 20 stalnih anketara poduzeća RM PLUS.
- Telefonski brojevi odabrani su nasumično iz telefonskog imenika fiksnih telefonskih priključaka.
- Upitnik je bio na raspolaganju i za popunjavanje na Internetu. U Sloveniji ga je ispunilo 48 osoba, u Hrvatskoj 49 osoba.
- Upitnici ispunjeni za druge države nisu uzeti u obzir kod obrade podataka za Sloveniju.
- Prikupljanje podataka odvijalo se od 30.11. do 30.12.2009.

Uzorak

Istraživanje je provedeno na temelju slučajnog, reprezentativnog uzorka kućanstava s fiksnim telefonskim priključkom. Pokušali smo se približiti strukturi stanovništva s obzirom na:

- spol
- dob od 15 do 30 godina
- status
- regiju

Ukupna veličina uzorka:

- Slovenija 462
- Hrvatska 49

Usporedba reprezentativnog uzorka istraživanja uzimajući u obzir čitavu Sloveniju

REGIJA	PONDERIRANI PODACI	RM SINDIKATI
Pomurska	6,2	8,4
Podravska	15,8	20,6
Koroška	3,7	4,1
Savinjska	12,9	9,7
Zasavska	2,3	1,5
Donjeposavska	3,5	2,8
Jugoistočna Slovenija	6,9	4,8
Središnja Slovenija	24,9	28,8
Gorenjska	10,0	9,7
Notranjsko-kraška	2,6	1,3
Goriška	6,0	3,0
Obalno-kraška	5,2	2,6
Bez odgovora		2,6

SPOL	PONDERIRANI PODACI	RM SINDIKATI
muškarci	51,3	46,8
žene	48,7	53,2

DOB	PONDERIRANI PODACI	RM SINDIKATI
15-19 godina	28,8	26,0
20-23	26,2	21,6
24-27	26,1	29,7
28-30	18,9	22,7

OBRAZOVANJE	PONDERIRANI PODACI	RM SINDIKATI
Osnovna škola ili niže	33,2	22,7
strukovno	22,6	8,9
srednje	36,6	44,6
visoko ili više	7,6	23,8

Sadržaj

1. Mladi i vrijednosti
2. Asocijacije na temu sindikat
3. Zadaće sindikata i njihova realizacija
4. Članstvo u sindikatima
5. Utjecaj sindikata
6. Mladi i sindikati
7. Stavovi o sindikatima
8. Mladi i zapošljavanje
9. Područja zanimanja u vezi s pravima zaposlenih
10. Prikladni kanali informiranja
11. Obavijesti za sindikate
12. Demografski podaci

Mladi i vrijednosti

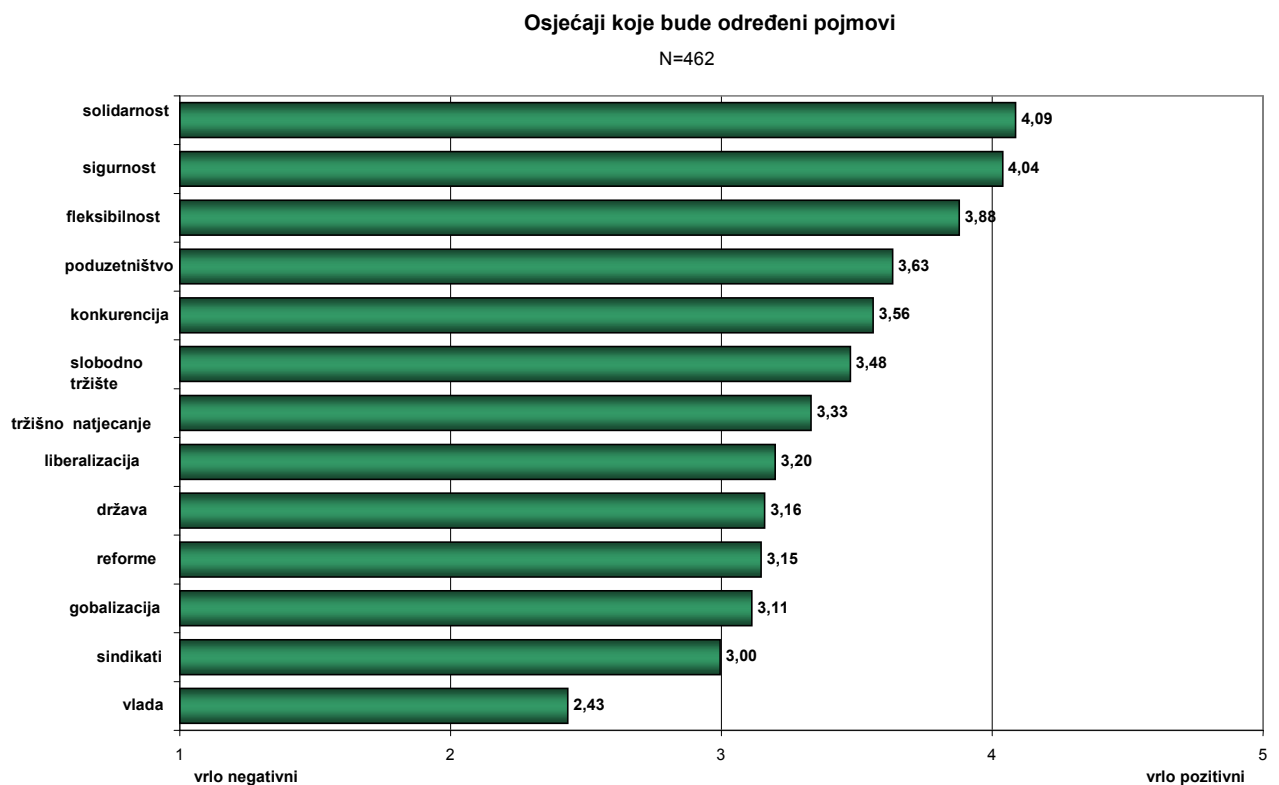
Od navedenih vrijednosti i društvenih pojava kod mladih ugodne osjećaje najčešće bude:

- solidarnost
- sigurnost
- fleksibilnost
- poduzetništvo
- konkurencija

Negativne osjećaje najčešće bude:

- vlada
- sindikati
- globalizacija
- reforme
- država

Sindikati za većinu mladih imaju izrazito negativan prizvuk. Zauzimaju drugo mjesto na ljestvici najnegativnije ocijenjenih pojmova među testiranima.

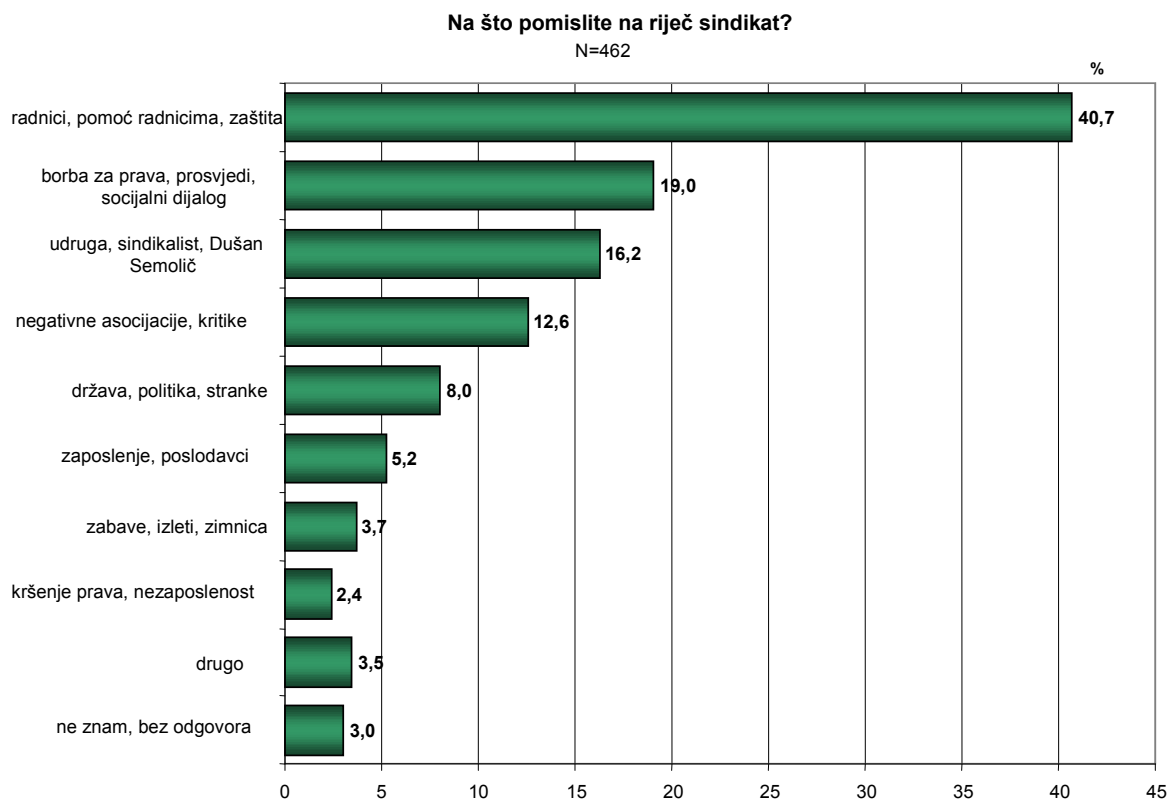

Asocijacije na temu sindikat

Dobili smo brojne različite odgovore na pitanje što pomislite na riječ sindikat. Među nabrojenim odgovorima najčešće su se našla sljedeća tematska područja:

- radnici, pomoć radnicima, zaštita
- udruga, sindikalisti, Dušan Semolič
- država, politika, stranke
- borba za prava, prosvjedi, socijalni dijalog

Negativnih asocijacija odnosno kritika je 12,6 %. Vrlo mali postotak sudionika nije odgovorio na što pomisli na riječ sindikat. To znači da pojam većini nije apstraktan, već budi nekakvu predodžbu. Kritike i negativne asocijacije natprosječno su česte kod sugovornika sa završenom strukovnom školom i ispodprosječnim dohotkom kućanstva.

Zadaće sindikata i njihova realizacija

Pitanja su bila otvorenog tipa. Brojne različite odgovore objedinili smo u skupine sličnih.

Sugovornici sindikata najčešće pripisuju sljedeće zadaće:

- borba, zauzimanje, zaštita prava radnika
- zaštita radnika, sigurnost, socijalna sigurnost
- zauzimaju se za veće plaće, bolji standard
- sudjeluju u socijalnom dijalogu, pregovaraju

Pitali smo koje zadaće sindikati vrše vrlo dobro. Među nabrojanim odgovorima najčešće su se našli sljedeći:

- briga, zauzimanje, zastupanje radničkih prava
- organiziraju proteste, prosvjede
- medijski se eksponiraju, promoviraju
- bore se za veće plaće, veće minimalne plaće

Čak polovina sudionika nije zadovoljna radom sindikata ili se nije mogla sjetiti što sindikati rade dobro. U te ubrajamo i odgovore: ne znam, nijednu, loše rade i mogli bi raditi bolje, nemam povjerenja. Kritike i negativne asocijacije natprosječno su česte kod sugovornika sa završenom strukovnom školom i ispodprosječnim dohotkom kućanstva.

Članstvo u sindikatima

Desetina mladih učlanjena je u sindikate. Mladi se učlanjuju u sindikat kad se zaposle. Članovi sindikata natprosječno su često pojedinci s bar višim obrazovanjem.

Đaci i studenti u pravilu nisu članovi sindikata. Među sudionicima je zabilježen popriličan udio onih u potrazi za zaposlenjem. Ni ti pojedinci natprosječno često nisu članovi sindikata.

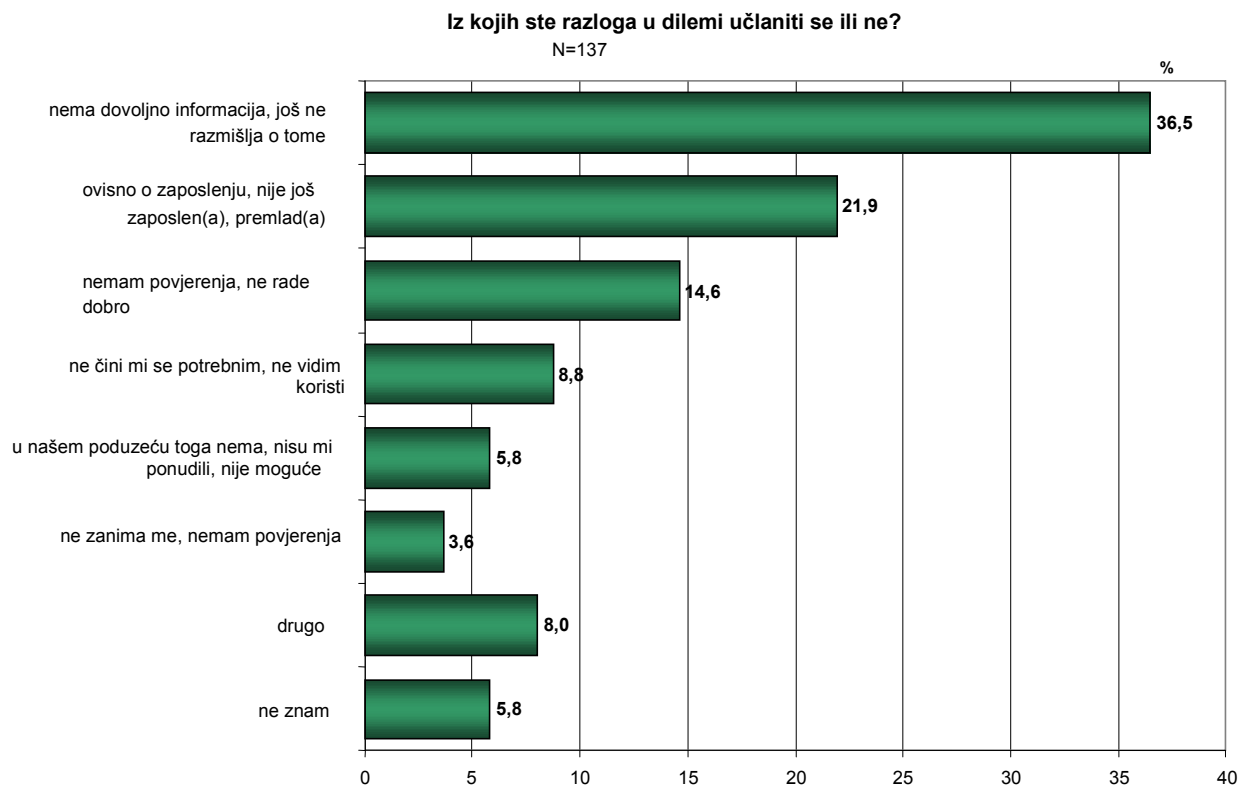
Iz rezultata proizlazi da se mladi učlanjuju u sindikat onda kada im se čini da je status njihovog zaposlenja prilično stabilan. Drugim riječima, vjerojatno rijetko u slučaju zaposlenja na određeno vrijeme. Gotovo polovina sudionika izjasnila se da se ne namjerava učlaniti u sindikat. Među njima je natprosječno mnogo anketiranih s najmanje višim obrazovanjem, anketiranih u dobi od 28 godina ili više, zaposlenih, te onih koji spadaju u viši dohodovni razred.

PREPOZNALI SMO SKUPINU MLADIH KOJI MISLE DA SINDIKATE NEĆE TREBATI!!!!

Zaposleni u pravilu imaju jasan stav o sindikatima! Najviše neopredijeljenih je među najmlađim anketiranima – u dobi od 15 do 19 godina.

Oni s višim obrazovanjem dijele se na dva pola, stavovi su jasni:

- a) potpuno za sindikate
- b) potpuno protiv sindikata

Sudionici ocjenjuju potrebu članstva u sindikatu srednjom vrijednošću 3,32. Većina je ocijenila važnost na ljestvici od 1 do 5 prosječnom ocjenom 3.

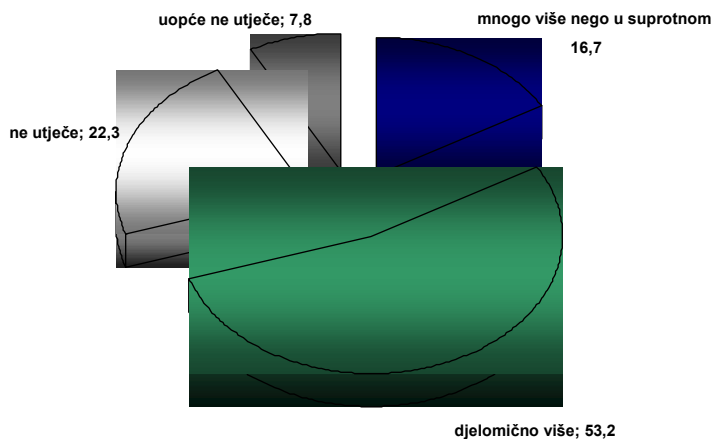
Oni koji još ne znaju hoće li se učlaniti u sindikat najčešće navode da nemaju dovoljno informacija o sindikatima ili da o tome još nisu razmišljali. Petina je onih koji još nisu zaposleni ili su premladi. Nešto je bilo i onih koji su odgovorili da sindikatima ne vjeruju, da ne vide koristi od njih, da ih ne zanima, da u poduzeću nemaju sindikat ili pak da ih nitko nikada nije pitao o učlanjenju u sindikat.

Utjecaj sindikata

Utjecaj sindikata na različita tematska područja povezana s radnicima relativno je slab prema ocjenama sudionika. Prosječna ocjena utjecaja na sve mjerene čimbenike je približno 3. Najviše je ocijenjen utjecaj na području sudjelovanja radnika u podjeli dobiti, a najniže na području poštivanja radničkih prava u cijelosti.

Utječe li članstvo u sindikatu na poštivanje prava radnika ....?

N=462

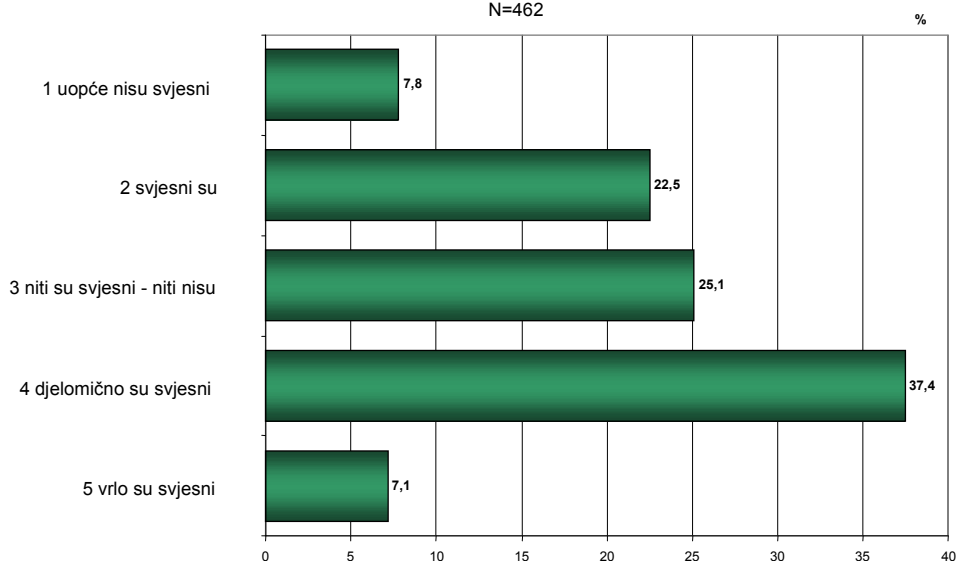
Mladi i sindikati

- Po mišljenju sudionika, da bi se poboljšao položaj mladih najviše bi trebala učiniti država, sustav, politika te vlada.
- Da bi za poboljšanje položaja mladih više trebali činiti i sindikati misli 7,1 % sudionika.
- Prosječna ocjena bavljenja sindikata problematikom mladih je 3,49.
- Mladi se u sindikat uključuju prilično rijetko. Na ljestvici od 1 do 5 gdje 1 znači vrlo rijetko, a 5 često, prosječna ocjena je 2,2.
- Prosječna ocjena na ljestvici od 1 do 5 je li važno da su mladi učlanjeni u sindikat viša je od prosječne ocjene stanja 2,2 : 3,5.
- Svijest o vlastitim pravima na ljestvici od 1 do 5 sudionici su ocijenili ocjenom 3,14.

U kolikoj su mjeri mladi po tvom mišljenju svjesni radničkih prava?

Sv: 3.13

N=462

Stavovi o sindikatima

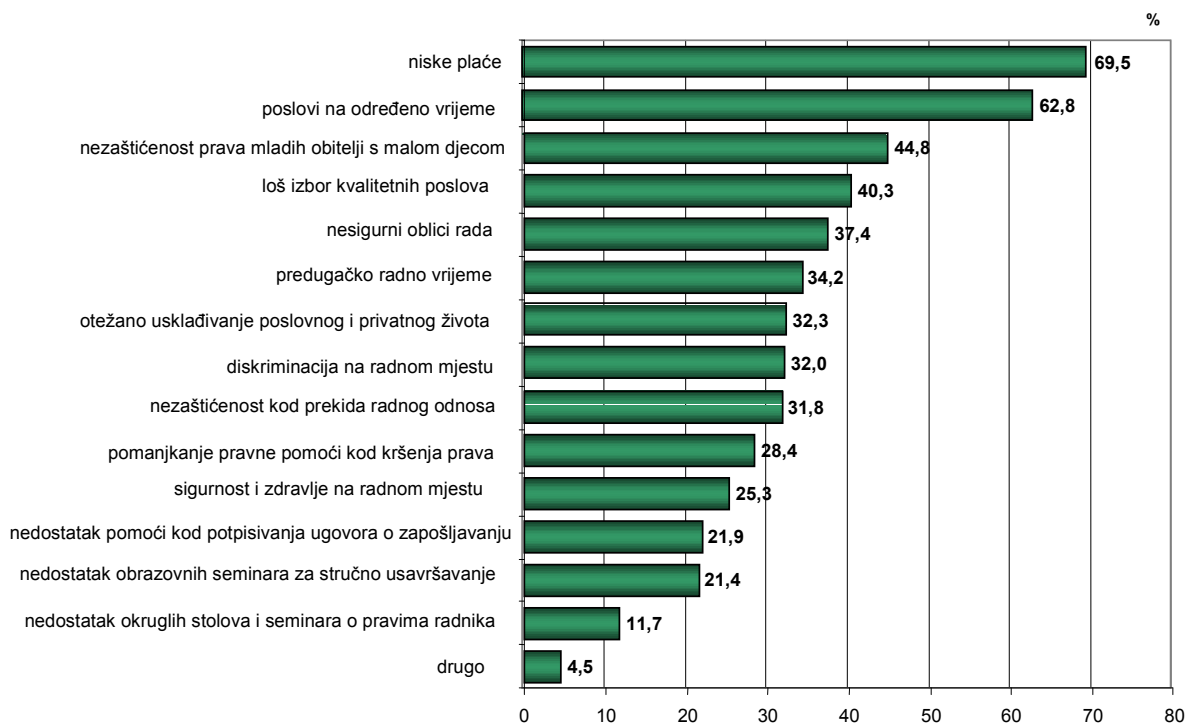
- Sudionici su najosjetljiviji na prava na području socijalne sigurnosti – dobit, regres i slično.
- Pesimistični su – većina se ne slaže u potpunosti da će radnici za 10 godina imati veća prava.
- Članstvo u sindikatima ne povezuju samo s nižim obrazovanjem.
- Većina se bez problema identificira s radničkom klasom (radnička prava su i moja prava).
- Podijeljenost prava poslodavaca i zaposlenih veća je među studentima i mladima.

Mladi i zapošljavanje

Najkritičniji problemi mladih zaposlenih su niske plaće i poslovi na određeno vrijeme. Posrijedi su zapravo egzistencijalni problemi.

S kojim se problemima mladi najčešće susreću pri zapošljavanju?

N=462

Područja zanimanja u vezi s pravima zaposlenih

- Mnogo je područja za koja su mladi ocijenili da ne znaju mnogo o pravima i za koja bi trebali savjet.
- Najčešće su navodili:
  - ✚ obračun plaće
  - ✚ sudjelovanje zaposlenih u dobiti
  - ✚ prekovremene sate
  - ✚ regres za godišnji odmor
  - ✚ stimulaciju zaposlenih
  - ✚ minimalnu plaću

Svi ti odgovori zauzimaju prilično velik postotak, odnosno svako područje preko trećine svih sudionika.

Prikladni kanali informiranja

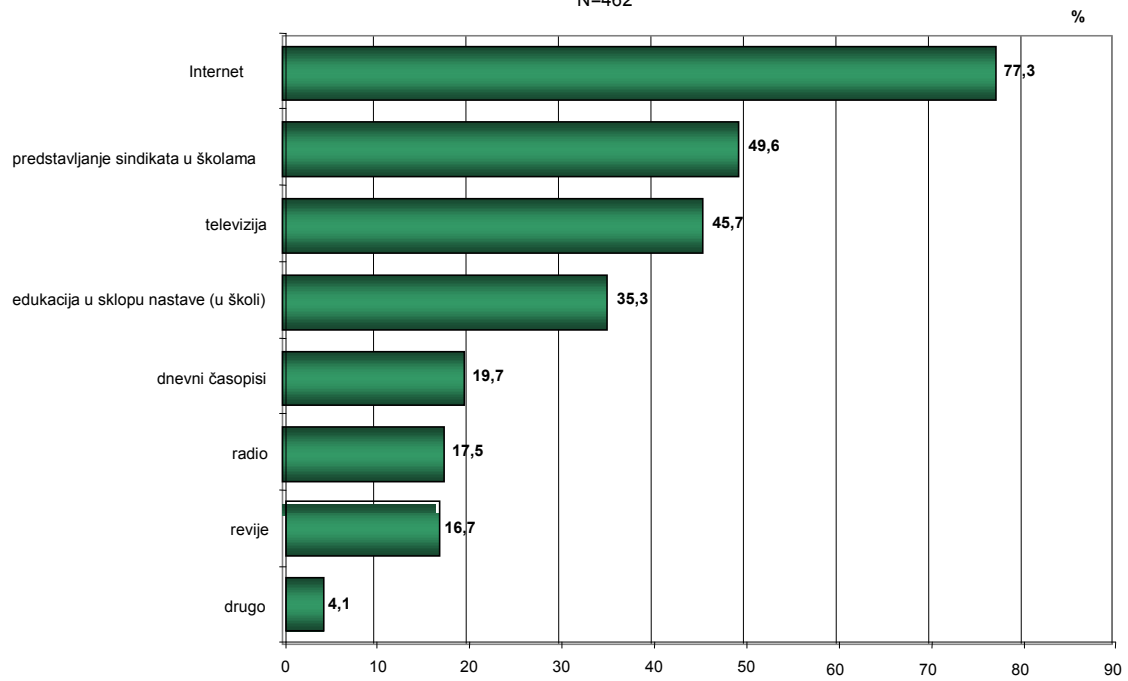
Među prikladnim kanalima sudionici su najčešće birali:

- Internet
- predstavljanje sindikata u školama
- televiziju
- edukaciju u sklopu nastave u školama

Ugodno smo iznenađeni postocima koji se tiču obrazovanja i predstavljanja sindikata u školama. Mladi su time izrazili da o sindikatima ne znaju dovoljno i da bi željeli saznati više.

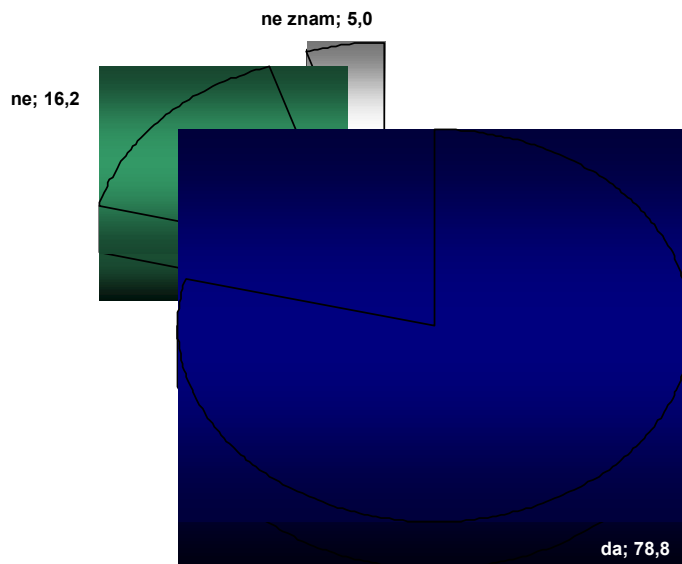
Koji su kanali informiranja najprikladniji za edukaciju mladih o sindikatima i njihovom radu?

N=462

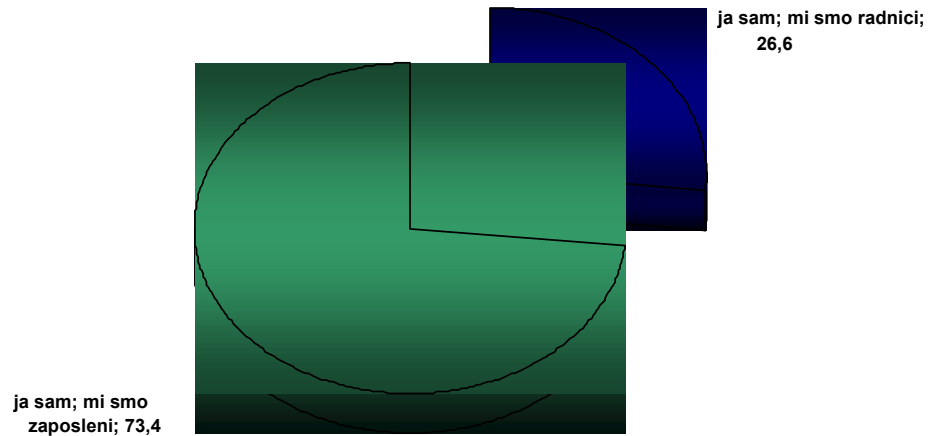
Bi li mladi u školama trebali saznati više o sindikatima da bi bili spremniji na zapošljavanje?

N=462

S kojim se opisom, odnosno s kojim ćete se opisom lakše identificirati kao zaposleni?

N=462

Mladi su se u 73 posto slučajeva lakše identificirali s izrazom zaposlen nego s izrazom radnik (27 %).

Sažetak

- Istraživanje znači vjerojatno prvo sustavno suočavanje s mladima u dobi od 15 do 30 godina.
- Znači tapkanje za bar minimalnim povratnim informacijama od mladih o sindikatima.
- Sindikati kod mladih pobuđuju prije negativne nego pozitivne osjećaje, slično kao i vlada.
- Nakon promišljanja mišljenje mladih se mijenja i to, čini se, u pozitivnijem smjeru.
- Solidarnost budi vrlo pozitivne osjećaje.
- Sve pozitivnije osjećaje kod mladih bude vrijednosti i pojmovi kao što su poduzetništvo, konkurencija, slobodno tržište te tržišno natjecanje.
- Mladima je relativno dobro poznato poslanstvo sindikata.
- Kao zadaću sindikata mladi su najčešće navodili borbu, zauzimanje za prava radnika, zaštitu radnika i slično.
- Mladi bi željeli znati više o sindikatima.
- O sindikatima najmanje znaju najmlađi u dobi do 19 godina. O svojim pravima bi željeli znati više.
- Čak polovina misli da se neće učlaniti u sindikat.
- Najneodlučniji su mladi u dobi do 19 godina.

- Ocjena da je članstvo u sindikatu važno viša je od ocjene učestalosti učlanjivanja.
- Ocjena bavljenja sindikata problematikom mladih još je viša od ocjene važnosti učlanjenja.
- Za poboljšanje položaja mladih najviše bi trebala učiniti država, vlada, politika.
- Čak desetina mladih prilično je samokritična. Odgovorili su da bi sami mladi morali činiti više.
- Mladi su najosjetljiviji na kršenje egzistencijalnih prava, na financijsko i šire egzistencijalno područje.
- Zanimaju ih prava koja proizlaze iz plaće, sudjelovanja u dobiti, prekovremenih sati, regresa, stimulacije, minimalnih plaća i druga.
- Škola je navedena kao jedan od najprikladnijih kanala informiranja o radu sindikata.

Polazišne točke za rad sindikata

- Razvijati osjećaj prema bližnjima kod mladih na svim područjima života.
- Mijenjati nesigurne oblike rada u sigurnije za pomak u razmišljanju o egzistencijalnim pravima.
- Pojavljivati se u javnosti i na svim mogućim područjima pokazati prisutnost na društvenom prostoru => za bolje poznavanje.
- Nužno predstaviti javnosti čak i minimalan doprinos za poboljšanje položaja bilo kojih društvenih skupina => za bolji ugled.
- Biti prisutni i u školama, na fakultetima, u školskom programu, P O S V U D A.